

**Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
Моген-Буренская средняя общеобразовательная школа с.Кызыл-Хая
муниципального района «Монгун-Тайгинский кожуун Республики Тыва»**

РАССМОТРЕНО

Школьным методическим
объединением

Руководитель

А.А. Сагалак / Сагалак А.А.
Протокол № 1 от 26.08 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Зам.директор по УВР

Бадма Ч.М.
«01» сентября 2023
г.

УТВЕРЖДАЮ

Директор школы:

К.С. Кандуос
Приказ № 81 от 01.09 2023 г.

ПРИНЯТО

Педагогическим советом школы

Протокол № 3 от 01.09 2023 г.

**Рабочая программа
по литературному чтению на родном языке 4-х классов
на 2023-2024 учебный год
составлена на основе ФГОС
основного общего образования**

Кызыл-Хая
2023 г.

Тайылбыр бижик

4-ку класстын литературлуг номчулга эртемнге ажылчын программаны дараазында нормативтиг болгаш ооредилге-методиктиг документиленге даянып тургускан:

- 1) Федералдыг хоойлу 29.12.2012 №273 –ФХ « Россия Федерациязында ооредилге дугайында»
- 2) Эге ниити ооредилгенин федералдыг куруненин ооредилге стандарттары (06.10.2009 ч № 373)
- 3) Тыва Республиканын хоойлузу 21.06.2014 ч. №2562 ВХ-1 «Тыва Республикада ооредилге дугайында»
- 4) Эге школанын номчулга программазы. Автор Л.С.Кара-оол. Кызыл.2011 ч
- 5) Литературлуг номчулга: 4 класс Л.С.Кара-оол, Кызыл. НШХИ, 2012 ч.
- 6) Моген-Бурен ортумак школазынын 2021-2022 чылда ооредилге планы.
- 7) Моген-Бурен ортумак школазынын ажылчын программа дугайында саавыыры (Доктаал 25.08.2021 ч № 91/1)

4-ку класстын «Литературлуг номчулга» эртемнге тургускан ажылчын программаны Россия Федерациязынын «Россиянын школазы» деп ооредилге-методиктиг болукке, Тыва Республиканын ниити ооредилгезинин эге школага 1-4 класстарга тыва дыл талазы-биле куруне стандарттарынга дууштур, 2008 чылда Наталья Чоодуевна Дамбанын тургусканы Тыва дыл программасынга болгаш 2003 чылда 4-ку класска Б.Л-С Ондарнын Торээн чугаа номунга даянып тургускан. Бо ажылчын программа эге школанын Федералдыг куруне стандарттарынын сорулгаларын чедип алырынче угланган. «Литературлуг номчулга» эртемнге тургускан ажылчын ажылчын программанын Моген-Бурен ортумак школазынын уставынга, ооредилге программасынга даянып тургускан.

Ооредилгиг план дараазында методиктиг сумелернин дузазы-биле ажыглаттынмышаан, уругларнын шингээдип алган билиглерин, мергежилдерин, чанчылдарын тыва дыл программасынын негелделеринге дууштур эге класс башкыларынга А.А Алдын-оолдун «Диктантылар болгаш эдертиглер чыындызы»-биле хынаарын сумелеп турар. Тыва Республиканын ниити ооредилгезинин национал девискээр кезээ 4-ку класс оореникчилеринин ниити сайзыралынче, оларнын билиинин практиктиг болурунче угланмышаан программаны тургузарда эртемниинин, дес-дараалашкаанын, коргузуглуунун болгаш коммуникативтиг принциптерге даянып база уругларнын назы-харын барымдаалап тургаш, тургускан.

4-ку класска класска Б.Л-С Ондарнын торээн чугаа ному 2003 чылда Тыва Республиканын ооредилге болгаш эртем яамызынын чопшээрээни-биле парлаттынып ундурген. Номнун эртем талазы- биле редактору Э.Д.Ондар, педагогика эртемнеринин кандидаты, доцент.

Ниитизи-биле программа езугаар 4-ку класска 34 шак бердинген. Неделяда 1 шак кордунген.

Бо шактарны улдуннар аайы-биле улелгезин башкы боду тургузуп алып, кичээлдерге чижеглей хувааны мындыг:

- 1 улдунда – 9 шак
- 2 улдунда – 7 шак
- 3 улдунда – 10 шак
- 4 улдунда – 8 шак

Эге класстарга литературлуг номчулганы ооредиринин кол сорулгалары:

- 1) Уругларны медреселдиги-биле шын номчуур, бижир болгаш чугаалаарынга ооредири;
- 2) оларга торээн дыл талазы-биле эге билиглерни бээри;
- 3) уругларны ном ажыглаарынга чанчыктырар болгаш оларнын дылга сонургалын, номчулга болгаш бижилге-биле холбаштыр бойдушту, ниитилел амыдыралын хайгаараарынга ундезилээш, оореникчилерни материалистиг кузел-бодал-биле чепсеглээри;
- 4) уругларны мораль болгаш эстетика талазы-биле кижизидери;

5) ооренип турар чуулдерни сайгарып, болуктеп, деннеп, туннеп билиринге, оларнын иштинден кол болгаш чугула чуулдерни тып, тайылбырлаарыга оореникчилерни таныштыары.

4-ку класска тыва дыл программазын шингээткенинин планаттынган туннелдери:
Личностуг (бот-тускайлан онзагайлыг)

Оореникчилерге хевирлеттинген турар билиглер:

- Торээн дылывыс харылзажырынын база мээ-медереливистин шынарын коргузеринин кол чепсээ;
- Торээн дыл национал культуравыстын кол болуушкуну;
- Сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге дылдын бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чоптуг ажыглап билири.;
- Торээн дылын улаштыр оорениринге сонuurгалын оттурары;
- Аас болгаш бижимел чугаага дылдын уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.
- Бойдушту, ниитилел амыдыралын хайгаараарынга ундезилээш, материалистиг узел-бодал-биле чепсеглээри.

Оореникчилерге хевирлеттинип болурунун билиглери:

- Торээн дылын сайзырадырынга. ону кадагалап арттыраарынга оореникчинин бот кижилгези;
- Аас чугаага дылдын уран-чечен аргаларын эстетиктиг талазынче угландыраары.

Предметтиг (эртемге хамаарыштыр)

Оореникчилернин билип алган турар ужурлуг билиглери:

Номчулга программасы дерт кезектен тургустунган:

1. номчулганыш тематиказы
2. класстан дашкаар номчулга
3. номчулга талазы-биле алган билиглери, чанчылдары болгаш мергежилдери
4. чогаалдарнын хевирлери(жанрлары) практиктиг таныжылга

Чамдык кол темалар класс бурузунун программасында бар. Ынчалза-даа олар анаа катаптап турар эвес уругларныш назы-хары улгадып, билиинин деннели бедээни-биле чергелештир чечен чогаалдарнын хемчээли, утказы болгаш дылдын уран-чечен аргалары чоорту нарыыдап, чаа чуулдер немежип бар чыдар.

Эге школага чечен чогаал номчулгазынын программасы уругларнын аас болгаш бижимел чугаазын сайзырадырынче кол кичээнгейни угландырып турар. Оон иштннде бир онзагай черни оореникчилерни шын чугаалап ооредиринин чугула хевири (аргазы) - номчулганыш чанчылдарыш шингээттирип хевирлээри болгаш ону сайзырадырынче угланган ажилдарны чорудары кол черни ээлеп тура

Номчулга кичээлдеринин кол сорулгазы - ыыткыр (дынналдыр) номчурунун хевиринден эгелээш, ханы, медерелдиг иштинде номчурун чедип алыры.

ооредилгенин бирги чылында сос номчурунун аргаларын шингээттирип, ангы-ангы состерни, сос каттыжышкыннарыш домактар болу бээр кылдыр ун аайы - биле (интонация) кожуп, чугурту номчулгаже чоорту шилчиир.

ййиги чылында угаан ажылынын база бир чадазынче унуп, иштинде номчулганын чанчылдарын боттандыраар. -

Ушку чылында номчулганын темпизин элээн дурген шуудадыр. Номчулга уезинде уе камнаарынын чогулмчалыг аргаларын чоп ажыглаарын шингээттирер.

Дертку чылында номчулганыш кол шынарларын (шын, чугурту, медерелдиг, аянный) колдуунда шингээди апкан турар. Литературлуг шын адаашкын езугаар болгаш рольдар аайы-биле аянный номчурун чанчылдарын ап, номчулганын чогуур темпизин шын сагып билген турар ужурлуг.

Эге школанын бугу-ле чадаларында башкы уругларны номчуп билир кылдыр ооредири-биле чергелештир уруглар боттары номчаан чогаалынын утказын сайгарып,

ында кол чуулду илередип, оон чогуур туннелдер ундуруп шыдаптарынче угланган ажылдарны база чорудар.

Оон ангыда номчаан сезуглелдерин кезекерге чарып, оларга тус-тузунда ат тыварынга, абзацтар дузазы-биле план тургузарынга, номчаан чуулунун утказын делгеренгей азы дорт кылдыр чугаалап оорениринге чанчыктырар.

Программада бердинген чижек тематикаларга хамаарыштыр номчуур ужурлуг чогаалдар иштинден уруглар торээн черинин, долгандыр турар хурээлелдин; эш-оор болгаш уе-чергелеринин, оларнын чуртталгазынын, оюн-тоглаазынын, ужуралдарынын; бойдус болгаш оон камгалалынын; тыва чоннун чаагай чанчылдарынын; тврээн чуртунун тоогузунден барымдааларнын дугайында билиглери шингээдип алырлар

- Домактын чугула кежигуннерин, домак итшинде состернин харылзаазын шын тып билген турар.
- Созуглел-биле ажылдап, ында домактарны дес-дараалаштыр аас болгаш бижимел чугаанын дузазы-биле дамчыдып билген турар ужурлуг.

Метапредметтиг

Регулятивтиг (углаар-баштаар)

Оореникчилернин чогуур деннелге билип алыр ужурлуг:

- Ооренип турар эртемнин тема, болук аайы-биле кол сорулгаларын, утказын угаап билири;
- Башкынын удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны кууседип ооренири;
- бот хыналданы, удур-дедир хыналданы кылып билири.
- Салдынган сорулгага дууштур кылыр ужурлуг ажылды планнап, хайгаарап, оон туннелинге чедеринин болдунар аргаларын тодарадып билирин ооредир.
- Сорулганы шын салып, ону чедип аларынын аргаларын дилеп, тып билирин ооредир.
- Ооренген чуулдерин сайгарып, болуктеп, деннеп, туннеп билиринге, оларнын иштинден кол болгаш чаа чугула чуулдерни тып, тайылбырлаарынга оореникчилерни чанчыктырар.
- **Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:**
- Ооренген темазынга алган билиглери туннеп болгаш унелеп билирин боттандыраы;
- аас болгаш бижимел чугааны дылдын негелдери-биле чогуур уезинде практика кырынга оскертип болгаш ажыглап билири

Билиин ханыладырынга туннелдер (познавательные)

Оореникчилернин ооренип алыр ужурлуг билиглери:

- билиин ханыладырынга дууштур сорулганы салып билири;
- херек дыннадыгларны ангылаары; херек билиглери дилеп-тивары;
- аас болгаш бижимел чугааны шын тургузуп билири;
- тургустунуп келген айтырыгларны тода, шын шиитпирлээр аргаларны дилеп-тивары;
- дыннаан, номчаан созуглелдеринден херек, кол чуулду тивары;
- берге айтырыгга шын харыыны дилеп-тивары.
- Чаа чувени билип алыр чуткул-сонуургалын улам сайзырадыр
- Словарьда, библиотека каталогтарында бар чугула медээлерни кылып, ону дилеп, шыгжап чанчыгары. Компьютерге ажылдап ооренири.
- Эштежип ажылдаарынга ооренир. Бодун ангы-ангы рольдарга киириштирер (удуртур, кууседир)
- Херек материалдарны дилеп, тып билири. (янзы-буру номнар, словарь, интернет)

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- Библиотека болгаш Интернет дузазы-биле херек билиглери тып, ажыглап билири;
- аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медреселдиги-биле тургузуп билири;

- болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып, дамчыдып билири;
- алган медээлерни сайгарып, критикалап билири;

Коммуникативтиг

Оореникчилернин ооренип алыр билиглери:

- аас чугаага диалогту ажыглап билири;
- ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чангыс аай туннелге келиринге ооредири;
- бот туружун болгаш бодалын быжыглап чанчыгары;
- ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чангыс аай туннелге келиринге ооредири;
- коммуникативтиг сорулгаларны шийтпирлээринге дылдын аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

Оореникчилернин ооренип ап болур аргалары:

- коммуникативтиг сорулгаларны дыннакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медээни, билигни чедирери;
- удур-дедир хыналда уезинде бот-боттарынга дузаны уезинде чедирип, билири болгаш коммуникативтиг сорулгаларны шийтпирлээринге дылдын аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

Номчулгага болгаш чугаа сайзырадылганышга оореникчилернин кол билиглери, мергежилдери болгаш чанчылдары

- утка болгаш дыл-домаанын талазы-биле чедиштир сезугледди пауза, интонация болгаш номчулганын темпизин барымдаалап шын, медреселдиг, аянныг номчууру;
- номчулга уезинде нарын состерни, ылангыя кылыг сестерин, чуве аттарын, утка талазы-биле тудуш холбаалыг состерни бот-боттарындан адырбайн, тудуштуруп номчууру;
- созуглелде чугула утка илередир состу ылгап билири;
- баштай иштинде номчааш, оон соонда аянныг ыткыр номчууру;
- диалогту аянныг рольдап номчууру;
- иштинде оожум болгаш шилилгелиг номчулганын аргаларын шингээдип алганы;
- номчулганыш темпизин сагып шыдаары (1 минутада- 75-80 свс);
- свзуглелдин кезектерин чогаалда болуушкуннарнын дес-дараалашкаан болгаш утка талазы - биле харылзааларын тодарадып билири;
- улуг эвес сезуглелди ангы-ангы кезектерге чарып, кезек бурузунге ат(эге) чогаадыры; башкынын дузузы-биле созуглелдин планын тургузары;
- номчаан чуулунун утказын делгередир болгаш кысказы-биле допчулап чугаалаары. чогаалдын кол бодалын илередип, бодунун состери-биле ону бадыткаары;
- чогаалдыш киржикчилеринин чугаазын, чуну кылып турарын барымдаалап, оларга унелел бээри;
- болуушкуннун чылдагаанын тайылбырлап шыдаары;
- хайгаараан, корген-билген чуулдеринин дугайында башкынын дузазы-биле сайгарган чуруктарга хамаарыштыр кыска чугаалар тургузары;
- делгеренгей болгаш кыска план езугаар номчаан чуулунун утказын дес-дараалапгыр ушку арындан чугаалап билири;

•чогаалдын темазынга, кол утказынга, идеязынга хамаарышкан монологтарны дынналдыр номчууру, доктаадыш алыры.

Мозу-шынарында, аажы-чанында (личностуг) хевирлеттинген турар билиглери:

- Торээн дылывыс харылзажырынын база мээ-медереливистиё шынарын коргузеринин кол чепсээ;

- Торээн дыл национал культуравыстыё кол болуушкуну;
- Сагыш-сеткилди,бодалдарны илередиринге дылдын бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чоптуг ажыглап билири.;
- Торээн дылын улаштыр оорениринге сонuurгалын оттуары;
- Аас болгаш бижимел чугаага дылдыё уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.
- Торээн дылын сайзырадырынга. ону кадагалап арттырарынга оореникчинин бот кижилгези;
- Аас чугаага дылдыё уран-чечен аргаларын эстетиктиг талазынче угландыраы.

4-ку класстын оореникчилеринин (личностуг) хевирлеттинген турар үжүрлүг мозу -шынары:

- долгандыр турар бойдуска хумагалыг, камныг, ынак болуру;
- езу-чурумга чагырткан, ужур-дурумну сагып билир кижизиг мозу – шынарлыг бооп хевирлеттинген турар;

4-ку класстын оореникчилеринин билиинин предметтиг хевирлеттинген турары:

-Ыткыр, сымыранып, иштинде созуглелди бодунун билип алыр шаа-биле дурген номчууру.

-Созуглелдин хевирлерин литературлуг негелделерге дууштур (шын адалга, бижик демдектерин, логиктиг ударениени сагып) номчууру.

-Созуглелдин адынга болгаш бердинген чуруктарынга даянып, оон утказын баш удур даап бодаары.

-Номчаан чуулунун кол состеринге даянып , утказын бодунун созу-биле дамчыдып билири.

-Болуушкуннарнын болуп турар аайы-биле дес-дараалашкаан сагып чугаалаары.

-Созуглелди кезектерге утказынын аайы-биле чарып, башкынын дузазы-биле бодуун болгаш нарын план тургузуп, кезек бурузунге база будун созуглелге хамаарышкан айтырыгларны тургузуп билири.

- Номчаан чуулун долuzu-биле, кысказы-биле, шилилгелиг, диалогтарны медээ домактары-биле солуп, чувелернин овур-хевирин деннеп, чугаалап билири.

-Номчуур номунун титулдуг арынын, аннотациязын, эге база туннел созунге даяныры.

-Хереглээн номун алфавиттиг каталогтан тып, библиотекада бар номнарны ажыглап ооренири.

-Справочниктер, энциклопедиялар, уругларга хамаарышкан журналдарны ажыглап билири база кыска аннотацияларны сумелээн номнарга тургузары.

- Номчаан материалында кол маадырларнын мозу-шынарларын кижинин алдынар ужурлуг дурумнери-биле деннээри.

4-ку класстын оореникчилеринин предметтиг хевирлеттинген турар үжүрлүг билиглери:

-Номчаан чуулунге хамаарыштыр бодунун бодалдарын илередип билири, ону аас болгаш бижимел-биле дамчыдып билири.

-Созуглелдин эстетиктиг болгаш мозу-шынарга хамаарыштыр унелиг талаларын бодунун билип турар аайы-биле илередип билири.

Чугаа чорудулгазы болгаш медээлер-биле ажыл (метапредметтиг).

4-ку класстын оореникчилеринин чугаа чорудулгазынын болгаш медээлер-биле ажылдаарынын (метапредметтиг) хевирлеттинген турары:

- утка болгаш дыл-домаанын талазы-биле чедингир созуглелди ун доктаашкыны, интонация болгаш номчулганын дургенин барымдаалап шын, медеpелдиг, аянын номчууру;

- таныш эвес созуглелди номчуурунун дургени 1 минутада 85-100 хире сос;
- чогаалдын адынга болгаш анаа хамаарыштыр чураан чуруктарга даянып алгаш, чогаалдын кол утказын тодарадып билири;
- чогаалдын темазынга, кол утказынга, идеязынга хамаарышкан монологтарны (узундулерни, абзацтарны) дынналдыр номчууру, доктаадып алыры;

а) Хун буруде кылыр ажылдар (регулятивтиг).

Оореникчилерге хевирлеттинген турары:

- Ооренип турар эртемнин тема, болук аайы-биле кол сорулгаларын, утказын угаап билири;
- башкынын удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны кууседип ооренири;
- бот хыналданы, удур-дедир хыналданы болгаш бодунун, эштерини ажылын унелеп билиринге ооренири;
- бодунун кылыр ужурлуг ажылын планнап билири; салып алган сорулгаларын езугаар ажылын кылып билири;

Оореникчилерге хевирлеттинери:

- башкы-биле демниг ажылдажышкын узинде чечен чогаалды ооренип шингээди алырда чаа-чаа сорулгаларны салып билири;
- кылып турар ажылдарын ажыл узинде болгаш ажыл соонда шын азы шын эвес кылып турарын боду сайгарып, шинчилеп билири;
- номчулга талазы –биле бодунун ажылын планнап билири.

б) 4-ку класстын оореникчилеринин эртемге сонуггалын ханыладыры-биле чоруттунган ажылдарнын туннелинде (познавательный)

Оореникчилерге хевирлеттинген турары:

- ооредилге даалгаларын кууседип турар уеде херек ужурлуг медээлерни немелде номнар, статьялар болгаш энциклопедиялардан тып билири;
- бодунун назы-харынга дууштур янзы-буру словарьларга, справочниктерга даянып билири;
- дылдын негелдерин кууседирде янзы-буру схемаларны, модельдерни, символ-демдектерни ажыглап билири;
- белем таблицаларны, схемаларны, созуглелдерни немээри;

Оореникчилерге хевирлеттинери:

- Библиотека болгаш Интернет дузазы-биле херек билиглерни тып, ажыглап билири;
- аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медерелдии-биле тургузуп билири;
- болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып дамчыдып билири;
- алган медээлерни сайгарып, критикалап билири;

в) 4-ку класстын оореникчилеринин бот-боттарынын аразында харылзажырынга хамаарыштыр хевирлеттинген турар билиглери (коммуникативтиг):

- аас чугаага диалогту ажыглап билири;
- ангы-ангы бодалдарны ооренип, сайгарып билири болгаш чангыс аай туннелге келиринге ооредири;
- бот туружун болгаш бодалын быжыглап чанчыгары;
- билдинмес чуулдеринге айтырыгларны салып билири;
- коммуникативтиг сорулгаларны шийтпирлээринге дылдын аргаларын чедимчелиг ажыглаары;
- болукке ажылдап ооренири; бодунун бодалындан ангыда эжинин узел-бодалын база дыннап, унелеп билири;

- туннел ундурерде бодунун бодалын тайылбырлап билири болгаш эш-ооруннун узел-бодалы- биле деннештирип билири;

Оореникчилернин харылзажырынга хамаарыштыр билиглеринин хевирлеттинери:

- коммуникативтиг сорулгаларны дыннакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медээни, билигни чедирери;

-удур-дедир хыналда уезинде бот-боттарынга дузаны \езинде чедирип билири болгаш коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдын аргаларын чедимчелиг ажыглаары;

- болук-биле ажыл уезинде чогуур айтырыгларны салып билири.

«Номчулга болгаш чугаа сайзырадылгазы» деп болук

Планнынган туннел:

- ангы-ангы созуглелдерни ыткыр дынзыг аянын номчулга, иштинде номчулга болгаш дыёнап турар уеде уткаларын шын медеделдиг билип алыры; оларнын онзагай шынарларын (уран-чечен, эртем-популярлыг, тайылбырнын), созуглелдернин кол уткаларын болгаш кол маадырларын; утка аайы-биле айтырыгларга харыылап билири; болуушкуннарнын чурумун тодарадып билири; номчаан азы дыннаан ооредиглиг, эртем- популярлыг болгаш уран-чечен созуглелдерге айтырыгларны салып билири.

Бердинген туннелдернин чедип алырынын билии:

- созуглелдернин ангы-ангы хевирлеринин шынарларын тодарадыры;

- номчаан азы дыннаан созуглелинин кол утказын, кол маадырларын, созуглелдин утказынга хамаарышкан айтырыгларга харыылап тургаш, болуушкуннарныё чуру мун тодарадып билири;

- созуглелдин утказынга хамаарышкан айтырыгларны салып билири.

Чыл дургузунда ооредир темаларынын бвлуктер аайы-биле хуваалдазы Чылда- 34шак

№	Темалар	Шагы
1	<i>Бистин торээн чуртувус.</i>	3ш
2	<i>Кус.</i>	3ш
3	<i>Школа, Сагылга-чурум болгаш ог-буле.</i>	4ш
4	<i>Улустун аас чогаалы.</i>	4ш
5	<i>Тоолчургу болгаш тоогу чугаалар.</i>	1ш
6	<i>Февраль 23-ада-чурт камгалакчыларынын хуну.</i>	1ш
7	<i>Кыш.</i>	2ш
8	<i>Тыва чоннун чаагай чанчылы.</i>	2ш
9	<i>Март8- Бугу делегейнин херээженнеринин хуну.</i>	1ш
10	<i>Кижик, бойдус, экология, кадыкшыл.</i>	2ш
11	<i>Час.</i>	2ш
12	<i>Апрель 12-космонавтылар хуну.</i>	1ш
13	<i>Амыдырал болгаш куш ажыл.</i>	2ш
14	<i>Май1 –частын болгаш куш-ажылдын байырлалы.</i>	1ш
15	<i>Май 9-Тишлелге хуну.</i>	1ш
16	<i>Чылдын уелери. Чай..</i>	2ш

Чыл дургузунда өөредир темаларның бөлүктөр аайы-биле хуваалдазы

№	Хевирлери		1 улдун	2 улдун	3 улдун	4 улдун	Чылд а
1	Бижимел чугаа сайзырад ылгазы	Класска	-	1	1	1	3
		Онаалга	-	-	1	1	3
2	Чогаадык чы чоруун сайзырад ы	класска	1	1	3	2	7
		Онаалга	2	-	3	2	7
3	Сөс-биле оюн		1				
4	Шээжи-биле өөренир шүлүктөр		4	5	7	4	20
5	Проектилер		1	1	1	1	4
	Театржыткан көргүзүг						
6	Чогаалга чурук чуруур		4	2	2	1	9
7	Аас чугаа сайзырадылгазы						
8	Очулдурулга ажылы						
9	Номчулгазының темпизи		75-80 сөс, 4 класска – 130 хире сөс				

Календарь- тематиктиг план

№	Темалыг бөлүү, кичээлдин темазы	Шагы	Хуннери	
			план	факт
Экии, Литературлуг номчулга! -3 ш				
1	Ч. Кара-Куске Камнаалынар В. Сарымбуу Торээн черим кижилери	1	3.09	
2	Ч. Куулар Эринелиг бурун Тывам С. Сурун-оол Чанган куштар	1	5.09	
3	О. Ойдан-оол Баштайгы сегиржип алыышкын А. Пушкин Кус	1	12.10	
Улустун аас чогаалынын биче хевири -6 ш				
4	Тывызыктар. Улегер домактар	1	10.10	
5	Дурген-чугаа. Чоннун ырылары	1	8.10	
6	Оюн удээн чугаалар. Оюннар.	1	10.10	
7	О. Сувакпит «Камналга» С.Сарыг-оол «Дуза када бергеним»	1	14.10	
8	К-Э Кудажы «Маргылдаа» Х. Ойдан-оол «Эгерек биле Эзирик»	1	24.10	
9	«Бистин анчывыс». С. Тока Саржаг дажыглаан С. Сарыг-оол	1		
Бойдустун чажыгтары -3 ш				
10	Л. Чадамба «Кыжын» Х.Ойдан-оол «Баштайгы хар»	1	4.11	
11	И.А. Крылов «Корунчук биле сарбашкын» Э. Кечил-оол «Кеземче»	1	2.11	
12	Л. Толстой «Соокчугеш» С. Комбу «Эжеш куштар хоюспанар»	1	21.11	
13	С. Сарыг-оол Кизи – бойдустун толу	1	11	
14	Ч. Ондар Хун Е. Танова «Оннуктер»	1	11.11	
15	С. Тока «Черликпен» Бистин проективис «Бойдустун толдери бис!»	1	12.12	
Улустун аас чогаалы. Тоолдар - 6 ш				
16	С. Суван «Алдын кушкаш», С. Сарыг-оол «Шиижекчигеш»	1	12.12	
17	П. Тюлюш «Билииргек, улуургак дагаажык»	1	26.12	
18	С. Сурун-оол «Кызыгааржыга»	1		
19	А. Арапчор «Эр кижинин чангыс состуу» С. Михалков «Стёпа акый биле Егорь»	1	19.01	
20	Чылдын уелери «Хоглум чазым» М. Пришвин «Изиг тулук уе»	1		
21	К. Ондар «Ыглапкан хар»	1		
22	Е. Танова «Ава дугайында сос» «Кырган – авам келди-ле!»	1		
23	ТУТ «Уш чуул эртемниг оол»	1		
24	«Боралдай ашак» Тоолду чуге чажырбазыл?	1		
25	«Алдан ала чылгылыг Алаадай Мерген» «Шортан мунган эзир»	1	21.01	

26	М. Олчей-оол «Тергелиг аът»	1		
27	С. Бюрбю «Борттуг дилги»	1		
28	О. Сувакпит «Хаважыгаш» «Мого Союспан» Тоолчургу чугаа	1		
29	Тоогу чугаа «Ийи кыс»	1		
30	Тоолчургу чугаа «Часкы»	1		
31	С. Сарыг-оол Оюннар «Хуулгаазын кажыктарым»	1		
32	Б. Ховенмей «Адазынын айбызынга» Л. Чадамба «Ивижилер оолдары»	1		
33	Ненец улустун тоолу «Чалангаш оол» Хакас улустун тоолу «Хек»	1		
Тос чүзүн малымайны - 7 ш				
34	М. Кенин-Лопсан «Калдаракты азыырап алганым» М. Олчей-оол «Оттуг –терге»	1		
35	Н. Ооржак «Адазынын дузалакчылары» О. Сагаан-оол «Кызыл сылдыс ордени»	1		
36	Кызыл-Эник Кудажы «Чазый хырын башка халдаар» Бистин проеквис: «Чайгы ужуралдар»	1		

Программанын эдилгезинге арын

[illegible]